

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a společenství Ducha svatého se všemi námi! Amen.

„Hospodine, tys náš Otec! My jsme hlína, tys náš Tvůrce, a my všichni dílo tvých rukou.“ Iz 64,7

Píseň 62 *Vždy přec má se mlčenlivě k Bohu svému duše má*

Modlitba: Pane, nauč nás se modlit. Nauč nás tobě důvěřovat, nauč nás otvírat před Tebou svá srdce v upřímnosti, nauč nás spatřovat naši nouzi i potřeby našich bližních, nauč nás věřit v moc tvého přicházejícího království. Pane, nauč nás modlit se. Amen.

Čtení: Ž 32

Píseň 433 *Otče náš, milý Pane*

Text: L 11,1-4

Kázání: Pane, nauč nás modlit se! Lze se vůbec naučit se modlit? Není-li Bůh, je veškeré učení marné. Není-li víra v Boha živého a naslouchajícího, jak a ke komu se modlit? Bez víry je modlitba nesmyslná, nemožná. Nenaučitelná.

Anebo? Co když tomu může být právě naopak? Naučíme-li se modlit, začneme-li se modlit, poznáme Boha, ukáže se nám Bůh jako živý, naslouchající?

Všechno ve svém životě se učíme. I takové věci, které se zdají být vrozené či přirozené. I věci, které jako by přicházely samy od sebe. Učíme se důvěřovat, učíme se milovat. Proč bychom se neměli učit modlit se?

Učíme se předáváním, tradováním. Učíme se ve společenství, v komunitě. V rodině, ve sboru, od přátel. V Ježíšově době bylo běžné modlit se. Těžko si představit někoho, kdo by se tehdy v židovském prostředí nemodlil nebo se s modlitbou nesetkal. Učedníci se tedy ptají spíše na obsah modlitby než na modlení jako takové. U nás dnes jako bychom potřebovali začít od úplné nuly – pro mnoho lidí je modlitba cosi cizího, neuchopitelného, s čím nemají osobní zkušenost a ve svém důvěrném okruhu blízkých se s ní nesetkávají. Znamená to, že se nemohou naučit se modlit?

Učíme se nejenom, když se učíme – nejen, když probíhá nějaký vědomý cílený proces učení. Učíme se tím, jak věci potkáváme, vnímáme, jak na nás působí.

Čteme právě v těchto verších, které nás vyučují modlitbě, že Ježíš se modlil na skrytém místě. V Lukášově evangeliu je mnohokrát zmíněno, že odcházel od lidí i od svých učedníků, aby se o samotě modlil. Víc se o těch modlitbách neříká. Dělá to na mne dojem, že tyhle Ježíšovy modlitby nebyly určené k následování, či přesněji k napodobování. Jde o modlitby jako součást docela osobního, důvěrného vztahu mezi člověkem a Bohem. V Matoušově evangeliu nás Ježíš povzbuzuje k tomu, abychom se takto modlili – v zavřeném pokojíku, vskrytu. Jde o protiklad vůči těm, kdo se modlí okázale, aby byli vidět, aby se mohli pochlubit, jak jsou zbožní. Modlitba se v židovském prostředí považuje v některých kruzích za povinnost, uloženou věřícímu nejméně třikrát denně a pak čím víc, tím líp. Tak tento typ modlitby či takhle osobní a důvěrná poloha modlitby nás může znejišťovat – jak se jí pak můžeme naučit? Co to je? Jak to vypadá? Ježíš se modlí vskrytu a totéž radí svým následovníkům, aniž jim ukáže, jak přesně to dělá. Rozumím tomu tak, že se nemáme snažit o napodobování Ježíšových osobních modliteb. Tyhle modlitby nelze posuzovat, poměřovat, hodnotit. Přináší to možná nejistotu, ale taky – a hlavně! - svobodu. Smíme se v této věci od Ježíše učit nacházet vlastní cestu k Bohu.

Ale pak je tu komunita učedníků, později církev, naše komunita křesťanská, evangelická, střešovická. Každé takové společenství má nějaké zvyklosti, jak se modlí. Někde je modlitba spíše předpřipravená, liturgická, vázaná, jinde se preferuje volnější formulace či pokud možno originální, autorský projev. Někde jako by

záleželo také na postoji, gestu, tónu hlasu. Pane, nauč nás modlit se!, žádají učedníci a jejich žádost se týká právě modlení v jejich komunitě. Vypadá to dokonce, jako by se především chtěli odlišit. Nauč nás modlit se, jako tomu své učedníky učil i Jan, rozumí se Jan Křtitel. O Křtitelově modlitbě nic nevíme. Víme jen, že Janovi učedníci se podobně jako učedníci farizeů častěji než běžní židé postili a modlili.

V téhle souvislosti je úžasné, že modlitba, kterou Ježíš učí své učedníky, ničím nevybočuje z běžných židovských modliteb. Obsahově odpovídá tomu, co nacházíme v různých textech z tohoto období. Je možná zvláštní tím, že je neobyčejně stručná (v Lukášově evangeliu dokonce stručnější než v Matoušově verzi, jak jste si jistě všimli). Ježíš k ní ani nepřipojuje žádné instrukce, jak často se jí máme modlit. Úžasné podle mne je, jak tahle modlitba nevede k žádnému odlišení od ostatních, naopak nás zásadně propojuje. Co je pro mne osobně, co je pro naše společenství podstatné, jsou především Boží věci - jeho jméno, jeho království. Tahle modlitba vylučuje každou exkluzivitu. Pokud se jí modlíme a uvědomujeme si přitom, co říkáme, tak nám musí být jasné, že Pán Bůh tu není od toho, aby nám pomáhal budovat naše jméno, náš sbor, naši církev...

V Lukášově verzi modlitby Páně (Ježíšovy modlitby) dokonce chybí přivlastňovací zájmeno v oslovení. Žádný „Otče náš“, jen „Otče“. Jediné, co je skutečně „naše“, co si máme přivlastnit, jsou naše viny.

Modlíme se, prosíme. Prosíme Pána Boha, ať proboha něco udělá – posvěť se jméno tvé, přijď království tvé. Jasně – kdybychom si s tím uměli poradit sami, nemusíme se modlit. Zrovna s těmi vinami je to zřejmé. Ale už nejstarší církevní otcové si uvědomovali, že bychom se snadno mohli ocitnout v pokušení alibismu, že si budeme omlouvat svou pasivitu a neodpovědnost: Ať s tím Pán Bůh něco udělá! - - A tak je tu celá výkladová linie, ostatně už židovská, která ve všech prosbách vidí zároveň výzvu a závazek k naší akci. Jméno Boží se posvěcuje tím, že modlitebník přináší oběti, zpívá žalmy a dodržuje Boží zákon. Posvěcuje se liturgicky a eticky. Boží království přichází tam, kde se člověk dá do jeho služeb, upozadí své věci, svoje sobectví a pokorně naslouchá Božímu hlasu. Jistěže je tu zas nebezpečí, že právě zbožný člověk chce uskutečňovat Boží království, Boží vůli, pojme je po svém a napáchá přitom spoustu křivd a způsobí mnohá utrpení. A tak se mi nejvíce líbí pojetí, podle něhož modlitba obsahuje obojí: na jedné straně očekávání Boží intervence, naději na impuls shůry, dar jeho Ducha a na straně druhé naši ochotu odpovědět, zareagovat, naplňovat.

A úplně nejspolehlivějším vodítkem pro správné pochopení, jak je Boží a lidské namícháno, je rozumět té modlitbě v souvislosti s příběhem Kristovým. On posvěcuje Boží jméno, On ztělesňuje jeho království. Proto o Kristu říkáme ve vyznání víry, že je Božím prvorozeným synem. On nás celým svým evangeliem učí, jaký je Otec a jaké je jeho jméno, moc i království. Od Otce bere sílu i nasměrování pro cestu, kterou kráčí.

Před pár dny mi utkvěla replika z jednoho filmu. Stará bylinkářka žádá svého učedníka: Chci, aby ses se mnou každé ráno modlil Otčenáš. On se ptá: A proč? Odpověď zní: Abys věděl, kdo jsi.

Píseň 585 Otče náš, jenž v nebesích dlíš

Ohlášky, sbírka

Přímluvná modlitba (Svítá 280) + Otče náš

Poslání: Ř 12,6-12

Požehnání

Píseň 449 Pochválen budiž Pán Bůh náš